

Proovivõtuvhendid ja transpordi tingimused

Amies vedel transportsööde võimaldab samast katsutist teostada nii molekulaar- (NAAT meetodil DNA/RNA määramine) kui ka külviuuringuid (aeroobsete bakterite, seente ja *N. gonorrhoeae* külv). Lubatud transpordiaeg 48 tundi temperatuuril +4...+8 C.

Esmajoauriin steriilses lisandita uriinikatsutis sobib DNA/RNA uuringuteks uretriidi diagnoosimisel. Lubatud transpordiaeg 5 päeva temperatuuril +4...+8 C.

Esmajoauriin steriilses konservandiga uriinikatsutis sobib aeroobseks külviks uretriidi diagnoosimisel. NB! Ei sobi *N. gonorrhoeae* külviks. Lubatud transpordiaeg 48 tundi temperatuuril +4...+8 C.

Mikroskoopiaks võtta materjal (tupe-, emakakaelanali- ja ureetrakaabe) kahele preparaadiklaasile, fikseerida ja saata konteineris.

HK kood:	66608 ühe haigustekitaja DNA määramine
	66608 x 4 STLI paneel
	66608 x 6 STLI laiendatud paneel
	66510 x 2 bakterioskoopia; algmaterjali mikroskoopiline uuring fikseeritud ja värvitud preparaadis
	66612 Adenoviiruse DNA
	66510 aeroobne külv (võib lisanduda 66511)

Kirjandus:

<https://www.iusti.org/regions/Europe/euroguidelines.htm>;
https://www.elmy.ee/wp-content/uploads/2018/04/Suguteede_uuringud_8.7.pdf

Suguteede infektsioonide laboratoorne diagnostika

Arsti meelespea

SYNLAB Eesti klienditugi
Tel: 17123
E-post: klienditugi@synlab.ee
www.synlab.ee

Suguteede infektsioonide sagedasteks kliinilisteks väljendusteks on naistel suurenud voolus tuest (põhjustatuna tuge- või emakakaelapõletikust) ja meestel kusitipõletik e uretriit.

Nende sündroomide põhjustajateks võivad olla klassikalised seksuaalsel teel levavad infektsioonid (STL): gonorröa, klamüdioos, trihomoniaas ja mütoklasmoos. Suurenud tupevoolus on sageli seotud ka bakteriaalse vaginoosi, vaginaalse kandidoosi või aeroobse vaginiidiga.

STL esineb kuni 70% juhtudest asümpтомaatiliselt, samas võivad sarnaseid sümptomaid esile kutsuda erinevad mikroorganismid. Sageli esineb ka segainfektsioone (kuni 30% juhtudest 2 või enam patogeeni).

Eelnevast tulenevalt on soovitatav suguhraiguste patogeeene alati koos testida. Diagnostika tundlikkuse töstmiseks tuleks võtta proove mitmest eri lokalisatsioonist (suguteed, kurk, rektum), seda eelkõige meestega seksivatel meestel (MSM) aga ka heteroseksuaalidel sõltuvalt nende seksuaalkäitumisest. Infektsiooni katluse korral on oluline kontrollida kõiki partnereid!

Uuringud

Ureetra-/emakakaelakanali-/tupekaape mikroskoopia – annab esmase vastuse põletiku esinemise, bakteriaalse vaginoosi ja kandidoosi suhtes.

STL DNA paneel – NAAT uuring klassikaliste STL patogeenide suhtes.

- STL paneel – *N.gonorrhoeae*, *C.trachomatis*, *T.vaginalis*, *M. genitalium*
- STL laiendatud paneel – STL paneel + *Mycoplasma hominis*, *Ureaplasma urealyticum*, *Ureaplasma parvum*

***Atopobium vaginæ* DNA/*Gardnerella vaginalis* DNA** – uuringud bakteriaalse vaginoosi diagnoosimiseks NAAT meetodil.

***Candida spp* DNA paneel ja seente külv** – tupe kandidoosi diagnoosimiseks. *Candida* liigi määramine on oluline seenevastase ravi määramisel (eeskätt korduva/ravile allumatu infektsiooni korral).

Aeroobsete bakterite külv – näidustatud, kui mikroskoopal on tuvastatud põletik ja muud põhjused on välistatud.

Külv emakakaelakanali-/ureetraakaapest *N. gonorrhoeae* suhtes – teostatakse positiivse gonokoki leiu korral ja võimaldab määrata antibiootikumtundlikkust.

Adenoviiruse DNA, HSV DNA jt viiruste NAAT uuringud viiruslike suguteede infektsioonide diagnoosimiseks.

Sagedasemad suguteede infektsioonid: sündromid ja diagnoosimine*

Sündrom	Haigus: olulised tekijad (sagedasemad mikroobid rasvases kirjas)	Testid, uuringud	Uuringumaterjal/ (transportsüsteem)
	Seenvagiinit: <i>Candida albicans</i> , <i>Candida spp</i>	Mikroskoopia põletiku hindamiseks ja <i>Candida spp</i> DNA paneel või seente külv	
	Aeroobne vaginit: <i>S. pyogenes</i>, <i>S. pneumoniae</i>** , <i>N. meningitidis</i>, <i>H. influenzae</i>** , <i>E. coli</i> , <i>S. agalactiae</i> , <i>S. aureus</i> jt	Mikroskoopia põletiku hindamiseks. Aeroobne külv on näidustatud põletiku esinemisel.	Mikroskoopia: tupekaabe (preparadiikaasidele) DNA uuring/külv: tupekaabe (Amies vedel transportsööde)
	Trihomoniaas: <i>T. vaginalis</i>		
		<i>Trichomonas vaginalis</i> DNA	
		Mikroskoopia vaginoosi hindamiseks või <i>Atopobium vaginæ</i> DNA/ <i>Gardnerella vaginalis</i> DNA	
			Mikroskoopia: tupe-/emakakaelakanali kaabe (preparadiikaasidele) DNA uuring/külv: tupe-/emakakaelakanali kaabe (vedel Amies transportsööde)
		STL patogeenide põhjustatud tservitsili/vaginit: <i>N. gonorrhoeae</i>, <i>C. trachomatis</i>, <i>U. urealyticum</i>, <i>M. genitalium</i>, <i>T. vaginalis</i>	Mikroskoopia põletiku hindamiseks ja STL DNA paneel (vajadusel STL laiendatud DNA paneel). Gonokoki leiu korral <i>N. gonorrhoeæ</i> külv antibiootikumtundlikkuse hindamiseks.
		Bakteriaalne vaginoos: mikroobikoostuse muutused koos <i>Gardnerella</i> , <i>Atopobium</i> jt patogeenide domineerimisega	
			STL patogeenide põhjustatud tservitsili/vaginit: <i>N. gonorrhoeae</i>, <i>C. trachomatis</i>, <i>M. genitalium</i>, <i>T. vaginalis</i>, <i>U. urealyticum</i>
		Viiruslik tservitsili/vaginit: HSV , CMV, adenoviirus	HSV DNA, vajadusel: CMV DNA, Adenovirus DNA
			STL DNA paneel (vajadusel STL laiendatud DNA paneel). Gonokoki leiu korral <i>N. gonorrhoeæ</i> külv antibiootikumtundlikkuse hindamiseks
			DNA uuring: ureetraakaabe (Amies vedel transportsööde), esmasjauuriin (steriilne lisandita urinikatsuti) N.gonorrhoeæ külv: ureetraakaabe (Amies vedel transportsööde)
		Viiruslik uretrit: adenoviirus	
		Adenovirus DNA	
			Külv: ureetraakaabe (Amies vedel transportsööde), esmasjauuriin (steriilne konservandiga urinikatsuti)
Uretrit		Muu bakteriaalne uretrit: <i>E. coli</i> (sagedamini naistel); <i>H. influenzae</i> , <i>H. parainfluenzae</i> , <i>Pasteurella bettyae</i> (sagedamini meestel), <i>C. glycuronolyticum</i>	
		Aeroobne külv	

*Selgitused põördel
**Virovaginimid põhjustajad eelkõige enne puberteeti